

ปัญหาการสอนภูมิศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เขตศึกษา 4

นางสาว สุกสวาท ยกสำน

ศูนย์วิจัยการศึกษาศรีนครินทร์ 005730

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2519

PROBLEM IN TEACHING GEOGRAPHY IN LOWER SECONDARY
SCHOOL IN EDUCATIONAL REGION 4

Miss Sudsawad Yoksan

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1976

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
คณบดี บัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

.....
.....

ประธานกรรมการ

.....
.....

กรรมการ

.....
.....

กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย

อาจารย์ พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหาการสอนภูมิศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เขตศึกษา 4
ชื่อ นางสาวสุศุภวาท ยุกส์าน
แผนกวิชา มัธยมศึกษา
ปีการศึกษา 2518

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนและการสอนวิชาภูมิศาสตร์ ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตศึกษา 4 ผลของการวิจัยครั้งนี้ อาจจะเป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข การเรียนการสอนวิชาภูมิศาสตร์ให้ดียิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประเมินค่า แบบให้เลือกคำตอบ และตอบโดยเสรี และส่งแบบสอบถามนี้ไปยังผู้บริหาร 9 คน ครูสอนวิชาภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 32 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 500 คน ในโรงเรียนรัฐบาล 9 แห่ง ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหาค่ามัธยิม เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และคาร์ยอลแล้วนำเสนอในรูปตารางและบทความ

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้บริหารและนักเรียนมีความเห็นตรงกันว่า ปัญหาเกี่ยวกับครูสอนวิชาภูมิศาสตร์เป็นปัญหาน้อย ครูส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาในหลักสูตรและมีวิธีการสอนดี

2. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารและผู้บริหารโรงเรียน ปรากฏว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการขาดครูที่มีวุฒิปริญญาตรี ทางวิชาภูมิศาสตร์โดยตรง ขาดงบประมาณเพื่อซื้อหนังสือและอุปกรณ์ ครูสอนวิชาภูมิศาสตร์มีปัญหาที่เกิดจากผู้บริหารในค่านลักษณะการบริหารที่ไม่เป็นประชาธิปไตยและไม่สนับสนุนให้ครูมีโอกาสศึกษาอบรมเพื่อพัฒนาการทางวิชาชีพ ตลอดจนการไม่จัดสรรงบประมาณสำหรับจัดซื้ออุปกรณ์การสอนให้พอเพียง

3. ปัญหาเกี่ยวกับแบบเรียน ครูส่วนมากระบุว่า หนังสือแบบเรียนยังขาดคุณภาพ ควรปรับปรุงเกี่ยวกับภาพประกอบ แผนที่ และเนื้อหาให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบัน

4. ปัญหาเกี่ยวกับครูสอนวิชาภูมิศาสตร์ ครูส่วนใหญ่เห็นความสำคัญ และมีความเข้าใจในแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของวิชาภูมิศาสตร์ โดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับค่อนข้างดี สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการสอนของครู ครูส่วนมากมีปัญหาเรื่องขาดแหล่งศึกษา ค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม ขาดอุปกรณ์การสอน และต้องการความช่วยเหลือทั้งทางด้านวิธีการสอนและการวัดผล

5. ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร หลักสูตรที่ใหม่มีเนื้อหาบางตอนมากเกินไป และซ้ำซ้อนกับเนื้อหาในหมวดวิชาอื่น เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ ครูและนักเรียนส่วนมากมีความเห็นตรงกันว่า ควรเพิ่มเวลาเรียนวิชาภูมิศาสตร์เป็นสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Problems in Teaching Geography at the Lower
Secondary Level in Educational Region 4

Name Sudsawad Yoksan
Department of Secondary Education

Academic Year 1975

ABSTRACT

Purposes

The purpose of this research was to study the problems in teaching geography at the lower secondary level in Educational Region 4 in order to find out recommendation for improvement.

Procedures

There were three different types of questionnaire : rating scale, multiple choice and open-end. The questionnaires were sent to nine administrators, thirty-two geography teachers and five hundred students in nine lower secondary government schools. The obtained data were analyzed by means of arithmetic mean, standard deviation and percentage, and then tabulated and explained descriptively.

Conclusions

1. The administrators and the students pointed out that the problems were only few concerning geography teachers. Most of the geography teachers were qualified

and understood the curriculum content and the teaching methodology well.

2. The problems concerning administrative procedure and the administrators were as follows : there were only few number of geography specialized teachers at the bachelors degree level and the shortage of budget to buy instructional materials. The geography teachers pointed out that another problems were that the administrators were not democratic and did not encourage them to have an opportunity to get professional promotion by joining acadamic training and did not provide enough budget for instructional materials.

3. Most of the teachers suggested that the geography texts should be improved regarding to the illustrations, the maps and the content should be up dated.

4. Most of the geography teachers realized the importance of this subject and highly understood the geography main concepts. The teachers' problems about teaching methodology were a lack educational resources and instructional materials. The teachers also needed help in improving teaching and evaluating techniques.

5. Concerning the curriculum, some part of the content over-lapped with other subjects such as science etc. Most of the teachers and students mentioned that the time allotment for geography should be added to 2 hours per week.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความร่วมมือ ช่วยเหลือจากหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิบูลศรี วาสนมสิทธิ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ช่วยเหลือแนะนำในการทำและตรวจแก้ไข และอาจารย์ วารินทร์ มาศกุล ที่กรุณาตรวจแบบสอบถาม

อนึ่ง ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือ และความร่วมมืออย่างดียิ่งจากอาจารย์ใหญ่ ครูผู้สอนวิชา ภูมิศาสตร์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณ และขอบคุณทุก ๆ ท่านมาในโอกาสนี้ด้วย

สุคนธ์วาท ยกसान

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

๗
หน้า
ง
น
ช
ฉ
ฎ

บทคัดย่อภาษาไทย
 บทคัดย่อภาษาอังกฤษ
 กิติกรรมประกาศ
 สารบัญ.....
 รายการตารางประกอบ.....

บทที่

1 บทนำ 1
 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1
 ความมุ่งหมายของการวิจัย..... 4
 ขอบเขตของการวิจัย 4
 ข้อตกลงเบื้องต้น 4
 ความจำกัดของการวิจัย..... 5
 วิธีดำเนินการวิจัย..... 5
 คำจำกัดความ..... 6
 คุณค่าของการวิจัย..... 6
 2 งานวิจัยและงานเขียนที่เกี่ยวข้อง..... 7
 3 วิธีดำเนินงานวิจัย..... 17
 การศึกษาคนควา..... 17
 ตัวอย่างประชากร..... 17
 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 18
 การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 19
 การวิเคราะห์ข้อมูล..... 19

	๒๒๒
4 ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล	21
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	63
บรรณานุกรม	76
ภาคผนวก	79
ประวัติการศึกษา	103

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	ลักษณะของครูผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร	22
2	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของผู้บริหาร.....	23
3	งานพิเศษอื่น ๆ ของครูผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์	26
4	ภูมิสำเนาเดิมของครูผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์	27
5	วิชาภูมิศาสตร์ที่ครูผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์เคยเรียนมา	28
6	ลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์	30
7	ความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์เกี่ยวกับแบบเรียนวิชาภูมิศาสตร์ที่ใช้อยู่	32
8	ความเข้าใจในแนวคิดวิชาภูมิศาสตร์ของครูผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	34
9	ทัศนคติที่ครูผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์ปลูกฝังแก่นักเรียนในการสอนแต่ละชั่วโมง	36
10	ปัญหาในการสอนวิชาภูมิศาสตร์ที่ครูผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์ประสบ..	38
11	ปัญหาในการสอนที่เกิดจากหลักสูตรวิชาภูมิศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	39
12	ปัญหาในการจัดกิจกรรมการสอนวิชาภูมิศาสตร์	40
13	ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือคู่มือการสอนวิชาภูมิศาสตร์ของครูผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์.....	41
14	วิธีแก้ปัญหการสอนของครูผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์ เมื่อประสบปัญหาการสอนไม่ทันตามหลักสูตร	42
15	ความสามารถและโอกาสในการใช้อุปกรณ์การสอนวิชาภูมิศาสตร์ของครูผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	43

16	ชนิดของอุปกรณ์การสอนที่ครูสอนวิชาภูมิศาสตร์ใช้ประกอบ การเรียนการสอน	45
17	วิธีการวัดผลวิชาภูมิศาสตร์ที่ครูสอนวิชาภูมิศาสตร์ใช้ใน ปัจจุบัน	46
18	ปัญหาที่ครูสอนวิชาภูมิศาสตร์ประสบในการวัดผลวิชาภูมิศาสตร์..	47
19	ความช่วยเหลือที่ครูสอนวิชาภูมิศาสตร์ต้องการ	48
20	ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับวิชาภูมิศาสตร์	50
21	วิธีการสอนของครูที่ใช้สอนวิชาภูมิศาสตร์	51
22	ชนิดของอุปกรณ์การสอนวิชาภูมิศาสตร์ที่ครูใช้มากที่สุดในขณะที่ทำ การสอน	53
23	ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการสอนของครูที่ใช้อุปกรณ์ประกอบ การสอน	54
24	การจัดกิจกรรมในวิชาภูมิศาสตร์ที่นักเรียนเคยมีส่วนร่วม.....	55
25	แบบของการวัดผลที่ครูใช้วัดผลการเรียนวิชาภูมิศาสตร์ของนักเรียน	56
26	ระยะเวลาที่ครูสอนวิชาภูมิศาสตร์ทำการวัดผลการเรียนของนัก เรียน	57
27	ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับแบบเรียนวิชาภูมิศาสตร์ที่ใช้เรียน	59
28	อุปสรรคที่ทำให้การสอนวิชาภูมิศาสตร์ไม่มีประสิทธิภาพตามความคิด เห็นของนักเรียน	60